

حجاج در ایران نیز
تا سقف ۱۵ میلیون تومان
تحت پوشش بیمه هستند

۳

حجاج اضافه‌بار
نداشته باشند

۳

کمتر از نیم ساعت؛
تأخیر پرواز امسال حجاج

۲

رئیس مرکز پزشکی
حج و زیارت:

هیچ موردی از ابولا
در حج گزارش نشده است

مدیر عملیات حج
اعلام کرد:

آغاز پروازهای خروجی
مدینه بعد از روز چهارشنبه

Wend 15 October 2014 ■ zaer93@hajj.ir ■ Zaer Issue ■

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت:

کشورهای غیر اسلامی به دنبال تخریب روابط ایران و عربستان هستند

همین صفحه

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت:

کشورهای غیر اسلامی به دنبال تخریب روابط ایران و عربستان هستند

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت با اشاره به سخنان علی (ع) تاکید کرد: هیچ کس از اختلاف نه در گذشته و نه الان و نه در آینده نفع نمی‌برد و باید برای رفع اختلافات راه حل عملی پیدا کرد و با توجه به سابقه و تجربه شخص جنابعالی در امور فرهنگی و اسلامی و ظرفیت سازمان همکاری‌های اسلامی، مناسب است که در

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت گفت: هر زمان روابط ایران و عربستان در آستانه نزدیکی قرار می‌گیرد و امیدی برای بهبود روابط ایجاد می‌شود مطالبی در رسانه‌ها منتشر می‌شود که هدف آنها بازگرداندن روابط به عقب و تخریب روابط است که اعتقاد داریم این مسأله توسط کشورهای غیراسلامی طراحی و اجرا می‌شود.

این راستا اقدام عملی صورت بگیرد. وی پیشنهاد داد، گفت و گوی علمای اسلامی آغاز و به جنگ رسانه‌ای خاتمه داده شود و جلسات کارشناسی برای حل اختلافات انجام گیرد.

ایاد امین مدنی نیز تاکید کرد: سازمان همکاری‌های اسلامی متعلق به همه کشورهای اسلامی است و به همه آنها نگاه یکسان دارد؛ هدف اصلی سازمان ایجاد تعامل و همکاری بین کشورهای اسلامی است و برای تحقق آن نیز به تلاش و همکاری همه کشورهای نیاز است. وی افزود: بین کشورهای اسلامی اختلاف هست اما این اختلافات مقطعی است و برای حل آنها به همکاری کشورهای نیاز است.

دبیرکل سازمان همکاری‌های اسلامی تاکید کرد: کسانی که به اختلافات جهان اسلام دامن می‌زنند و یا از اسلام چهره‌ای افراطی ارایه می‌کنند مسلمان نیستند؛ اسلام دین رفت و رحمت است اما برخی کشورها با ایجاد اختلاف بر مسلمانان سيطرة پیدا کرده‌اند.

ایاد مدنی در خصوص روابط ایران و عربستان خاطر نشان کرد: روابط بین دو کشور کلید حل مشکلات در جهان اسلام است.

وی افزود: متأسفانه برخی رسانه‌ها به روابط دو کشور خدشه وارد می‌کنند که همان طور که بیان داشتید باید جلوی آنها گرفته شود و انشالله برگزاری گفت و گوی بین علمای اسلام راه گشای مشکلات باشد.

رهنمود

ویژگی‌های فریضه حج

خدا را سپاس، بر این هدیه‌ی تمام نشدنی و سرچشمه‌ی همیشه جوشان که مسلمانان جهان به قدر همت و معرفت خود، می‌توانند هر ساله از آن بهره‌مند گردند و توشه بردارند. گستردگی و تنوع مصالح و منافع که دست علم و حکمت الهی در فریضه‌ی حج گنجانده، به قدری است که در هیچ فریضه‌ی دیگر اسلامی شبیه آن دیده نمی‌شود، از ذکر و حضور معنوی و خویشتن‌یابی انسان مسلمان در خلوت خود با خدا و شستشوی دل از زنگارهای گناه و غفلت، تا احساس حضور فرد در جمع و احساس وحدت هر مسلمان با همه‌ی امت اسلامی و احساس اقتدار ناشی از عظمت جماعت مسلمین. و از تلاش هر فرد برای شفا یافتن از زخم‌ها و بیماری‌های معنوی یعنی گناهان، تا کنجکاوی و تلاش برای شناختن و درمان کردن دردها و جراحتهای عمیق پیکره‌ی آمت، و همدردی با ملت‌های مسلمان، یعنی اندام‌های این پیکره‌ی عظیم، همه و همه در حج و در کالبد اعمال و مناسک گوناگون آن گنجانیده شده است

پیام به کنگره عظیم حج ۱۳۷۳/۲/۲۵

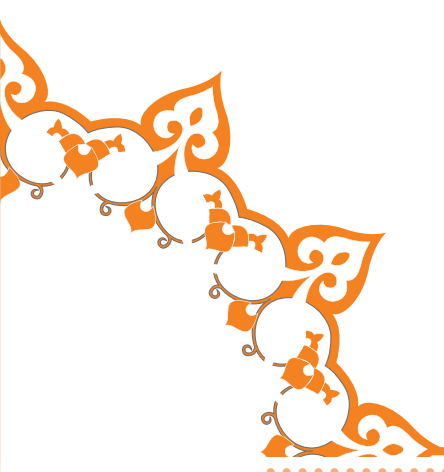
به گزارش عصر سه‌شنبه ایرنا، روابط عمومی نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان کنفرانس اسلامی، حجت‌الاسلام و المسلمین قاضی عسگر امروز با ایاد امین مدنی، دبیرکل سازمان همکاری‌های اسلامی OIC دیدار کرد.

طرفین در این دیدار که در محل دبیرخانه سازمان واقع در جده برگزار شد، در خصوص امور حجاج ایرانی، توسعه روابط جمهوری اسلامی ایران با سازمان، توسعه روابط ایران و عربستان سعودی، مبارزه با اسلام‌هراسی و افراطی‌گری هابن‌اسلام و گفت‌وگویی علمی اسلام برای کاهش اختلافات و صلح و آرامش گفت و گو کردند.

نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت با اشاره به دیدار قبلی خود با دبیرکل در تهران بر ضرورت نیاز به همبستگی و انسجام در جهان اسلام تاکید کرد و گفت: هم‌اکنون عده‌ای به اسم اسلام قتل و عام می‌کنند، سر می‌برند و جهاد نکاح را مطرح می‌کنند که برای هیچ مسلمانی قابل قبول نیست.

وی افزود: این اقدامات و هت‌ها چهره اسلام و مسلمانان می‌شود و کشورهای و ملت‌های مسلمان را به جان یکدیگر می‌اندازد و در نتیجه فتنه ایجاد می‌کند که همه وظیفه داریم جلوی این فتنه‌ها را بگیریم.

وی ادامه داد: عملی کردن پیشنهاد برگزاری اجلاس علمای اسلام در مدینه که قبلاً ارائه شده، ایده خوبی است و باید هر چه زودتر محقق شود.

بازدید سرپرست حجاج ایرانی از وقف العلیان

سرپرست حجاج ایرانی در یکی از آخرین بازدیدهای خود از مجموعه اقامتی ایرانیان به برج الرائد مکه مکرمه رفت. وقف العلیان که از اماکن اقامتی ای است که برای اولین بار در حج ۹۳ پذیرای حجاج ایرانی است. این مجموعه در شلوغ‌ترین روزهای خود ۱۵ کاروان ایرانی را در خود جای داده است و روز دوشنبه پنج کاروان با حدود پانصد و ۵۰ حاجی در آن حضور داشتند. حجت الاسلام والمسلمین سیدعالی قاضی عسکر در مدت حضور خود در وقف العلیان به سخنان حجاج ایرانی گوش فراداد و از نزدیک با آن‌ها گفت‌وگو کرد. این مجموعه اقامتی ۲۷ مهر ماه از زائران ایران، تخلیه خواهد شد.

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت:

هیچ موردی از ابولا در حج گزارش نشده است

وضعیتی موسمی داشت و از ۱۹ تیرماه تاکنون هیچ بیمار مبتلا به کرونا در عربستان مشاهده نشده است. همچنین دکتر محمد مهدی گویا، رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت هم پیش از شروع عملیات حج تمتع ۹۳ اظهار داشته بود: احتمال ابتلای زائران ایرانی به ویروس ابولا بسیار بعید است.

در این باره گفت که این یک روند همیشگی است و وزارت بهداشت در جهت حفظ سلامت مردم اقداماتی را در مبادی ورودی انجام می‌دهد. وی افزود: علاوه بر این توصیه‌های به مسافران ارائه می‌گردد که در صورت داشتن علائم بیماری، از روش پیگیری درمان آن مطلع شوند. در اواخر سال ۹۲ و اوایل سال ۹۳ موضوع بیماری کرونا نیز مطرح شد که ظاهراً

رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت اعلام کرد که سازمان بهداشت جهانی و وزارت بهداشت عربستان، هیچ موردی از ابتلا به ابولا را گزارش نکرده‌اند. دکتر سیدعلی مرعشی که هم‌اکنون در مکه مکرمه به سر می‌برد حال عمومی حجاج را خوب توصیه و تصریح کرد که هیچ بیماری فراگیری در میان آن‌ها مشاهده نشده است. رئیس مرکز پزشکی حج

مدیر عملیات حج اعلام کرد:

آغاز پروازهای خروجی مدینه بعد از روز چهارشنبه

مهندس ناصر خدرنژاد همچنین از اولین پرواز زائرین مدینه بعد خبر داد و افزود: اولین پرواز مدینه روز چهارشنبه ساعت هفت و بیست دقیقه توسط شرکت هواپیمایی سعودی به مقصد مشهد مقدس صورت خواهد گرفت. مدیر عملیات حج افزود: تاکنون ۱۰ نفر از زائرین ایرانی در مکه مکرمه و ۲ نفر در مدینه منوره فوت کرده‌اند که یکی از آنها در بقیع و یک نفر نیز در مکه مکرمه به خاک سپرده شدند.

وی در خصوص میزان دستگیری زائرین افزود: در موسم حج امسال تاکنون ۱۵ نفر از زائرین در مدینه و ۸ زائر ایرانی در مکه دستگیر شده‌اند که با پیگیری‌های ستاد تمامی این عزیزان آزاد شده‌اند. خدرنژاد همچنین اعلام کرد: از ابتدای عملیات تاکنون در دو اسپزخانه

مرکزی و داد و ابوجدائل مکه مکرمه تعداد دو میلیون و ششصد هزار غذا و در دو اسپزخانه مرکزی دخیل وزین مدینه منوره بیش از هفتصد و بیست هزار غذا برای زائرین ایرانی طبخ شده است که به لطف خدا رضایت بالایی ۹۰ درصد زائرین را براساس آمار علمی ارزشیابی در پی داشته است.

مدیر عملیات حج اعلام کرد: امروز بیشترین میزان حضور زائر را پس از اعمال حج در مدینه منوره خواهیم داشت. ناصر خدرنژاد گفت: روزانه حدود ۲۵۰۰ زائر به مقصد مدینه منوره و حدود ۴۰۰۰ نفر به مقصد فرودگاه جده، مکه مکرمه را ترک می‌کنند و تعداد زائران ایرانی در مکه مکرمه در حال کم شدن است.

معاون حج و عمره و عتبات سازمان حج و زیارت کل پروازهای خروجی تا پایان امروز را ۴۶ عدد ذکر کرد و افزود: از مجموع ۶۴ هزار زائر ایرانی تاکنون ۱۷۵۰۰ زائر از فرودگاه جده به میهن اسلامی بازگشته‌اند. در مجموع ۱۰ پرواز از شرکت ایران ایر، ۱۰ پرواز از شرکت ماهان و ۳۶ پرواز سعودی حجاج را به میهن اسلامی بازگردانده‌اند.

وی با اشاره به این که پروازها تاکنون با تاخیر چندانی مواجه نشده‌اند، تنها مشکل موجود را اضافه‌بار برخی کاروان‌ها اعلام کرد و به حجاج ایرانی توصیه کرد که از بردن بار اضافی به فرودگاه جده خودداری کنند.

کمتر از نیم ساعت؛ تأخیر پرواز امسال حجاج

جهانگیریان با بیان اینکه در پروازهای حجاج امسال تأخیر در پرواز کمتر از نیم ساعت بوده است، اظهار داشت: بروز برخی از تأخیرها به دلیل شرایط نامناسب جوی و برخی دیگر به دلیل مشکلات فنی هواپیماها است. علیرضا جهانگیریان در برنامه زنده خبری درباره بروز تأخیرهای پروازی اظهار داشت: بروز برخی از تأخیرها به دلیل شرایط نامناسب جوی و برخی دیگر به دلیل مشکلات فنی هواپیماها است. رئیس سازمان هواپیمایی کشوری ادامه داد: صنعت حمل و نقل هوایی کشور درگیر تحریم‌های ناجوانمردانه است و در همین شرایط تأمین قطعات هواپیما برای ایرلاین‌ها با مشکل انجام می‌شود که همین نبود قطعه، یکی از دلایل بروز تأخیرات پروازی است. معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه سازمان هواپیمایی کشوری آئین‌نامه تأخیرات پروازی را تدوین و به ایرلاین‌ها ابلاغ کرده است، بیان کرد: سازمان هواپیمایی کشوری، شرکت فرودگاه‌های کشور و شرکت‌های هواپیمایی در حال تلاش هستند تا پروازها با کمترین تأخیر انجام شود. وی افزود: البته در این راستا با برخی از شرکت‌های هواپیمایی بر خورد قانونی شده است. معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه امسال تأخیر پروازهای حجاج تمتع بسیار کاهش یافت، بیان کرد: از ۲ ماه قبل از آغاز پروازهای حج تمتع با شرکت‌های هواپیمایی، شرکت فرودگاه‌های کشور و سازمان حج و زیارت جلساتی برگزار کردیم و هماهنگی‌ها انجام شد. جهانگیریان بیان کرد: در پروازهای حجاج امسال تأخیر در پرواز کمتر از نیم ساعت بوده است. وی افزود: مسافران و مردم می‌توانند در صورت بروز مشکل با واحد بازرسی سازمان هواپیمایی کشوری با شماره تلفن‌های ۰۲۲۳۵۵ و ۰۲۸۰۰۷ و ۶۶۰۴۸ تماس بگیرند

با انتخاب کاربران اینترنتی؛

برترین‌های وبلاگ‌نویسان کاروان‌های حج مشخص شدند

حجت‌الاسلام روزبه برکت رضایی مدیر پایگاه اطلاع‌رسانی بعثه مقام معظم رهبری از مشخص شدن اسامی برترین‌های نهایی جشنواره وبلاگ‌نویسان کاروان‌های حج ۹۳ خبر داد و افزود: از میان ۲۰ وبلاگ‌برگزیده، ده وبلاگ برتر به انتخاب کاربران اینترنتی به عنوان برترین‌های نهایی معرفی شدند. وی به‌روز بودن وبلاگ، مرتبط بودن نوشته‌ها با حج و زیارت، ظاهر و زیبایی وبلاگ را از جمله معیارهای ارزیابی نخستین جشنواره وبلاگ‌نویسی حج عنوان کرد و ادامه داد: بر اساس این معیارها، ۲۰ وبلاگ از بین ۱۳۰ وبلاگ شرکت‌کننده در جشنواره انتخاب شدند و انتخاب ۱۰ وبلاگ برتر به رأی گذاشته شد که کاربران اینترنتی تا روز گذشته نظرات خود را اعلام کردند.

وی اعلام کرد: کاربران اینترنتی کاروان حسین حسین پور، صبح صادق عرفات، کاروان حج ایلام، حج حقیقی، کاروان آفاق گشت، کاروان حج مدینه، کاروان حج اهل بیت (ع)، کاروان اهواز، کاروان از حرم تاحرم و فیض الزهرا را به عنوان نفر برتر انتخاب کردند. وی در پایان افزود: دبیرخانه جشنواره وبلاگ‌نویسی حج در طول سال فعال خواهد بود و وبلاگ‌های برتر را در فواصل زمانی مختلف معرفی کرده و گزارشی از این وبلاگ‌ها در پایگاه حج و سایر رسانه‌ها منتشر خواهد کرد.

بازگشت نخستین کاروان جانبازان قطع نخاع از حج

مدیر کل فرهنگی و هنری بنیاد با اشاره به بازگشت ۴۰ نفر از جانبازان به همراه همسر و یک نفر همراه به کشور از همکاری نیروهای انتظامی و کارکنان فرودگاه امام خمینی (ره) قدر دانی کرد. حسینعلی بیات، مدیر کل فرهنگی و هنری بنیاد شهید و امور ایثارگران با اعلام خبر بازگشت نخستین کاروان ویژه جانبازان قطع نخاع اعزامی به سفر حج، گفت: این کاروان با مدار روز یکشنبه، ۲۰ مهر ماه ۹۳ با سلامت کامل به میهن اسلامیمان بازگشتند. مدیر کل فرهنگی و هنری بنیاد ادامه داد: در گفتگویی که با جانبازان داشتیم، همگی از ارائه خدمات و برخورد مسوولان بنیاد و سازمان حج و زیارت در طول این سفر رضایت داشتند و از روحیه و عملکرد اعضای کاروان تقدیر و تشکر کردند. وی با اشاره به بازگشت ۴۰ نفر از جانبازان به همراه همسر و یک نفر همراه به کشور از همکاری نیروهای انتظامی و کارکنان فرودگاه امام خمینی (ره) قدر دانی کرد و گفت: کاروان دوم ویژه جانبازان قطع نخاع اعزامی به سفر حج روز ۵شنبه، ۲۴ مهر ماه جاری از مکه به ایران باز خواهند گشت.

خبرنامه

دوره جدید - شماره ۲۶

۲۳ مهر ۱۳۹۳

۲۱ ذی الحجه ۱۴۳۵

15 October 2014

۹۳

تذکر

مقام سعودی:

وضع بهداشتی حج اطمینان بخش است

وزارت بهداشت سعودی با اطمینان خواندن وضع بهداشتی موسم حج امسال و عاری بودن آن از بیماری های واگیردار همچون ابولا و کرونا در عین حال از حجاج خواستند تا زمان بازگشت به کشور هایشان، تدابیر پیشگیرانه را رعایت کنند.

حسن البشری نماینده سازمان بهداشت جهانی در عربستان از آمادگی ها و اقدامات بهداشتی در موسم حج امسال تمجید کرد و گفت: از نظر ما آمادگی های وزارت بهداشت سعودی در موسم حج امسال باید الگویی برای دیگران باشد، اما این نکته اهمیت دارد که حجاج تا پایان موسم حج، تدابیر احتیاطی و پیشگیرانه را رعایت کنند و همچنین به اقدامات مبارزه با بیماری های واگیردار ادامه دهند.

وزارت بهداشت سعودی از حجاج و شهروندان خواست همچنان تدابیر پیشگیرانه و احتیاطی را در خصوص بیماری های واگیردار ادامه دهند.

وزارت بهداشت سعودی تاکید کرده است: با وجود موفقیت موسم حج امسال و خالی بودن آن از بیماری های واگیردار، وزارت بهداشت سعودی همچنان در حال آماده باش و آمادگی برای مقابله با هر گونه حالت اضطراری که ممکن است رخ دهد، به سر می برد.

انیس سندی از مقامات وزارت بهداشت سعودی از موفقیت بهداشتی موسم حج امسال خبر داد و گفت ما از طریق همکاری با سازمان بهداشت جهانی و تدابیر پیشگیرانه و توجه ضیوف الرحمن به این تدابیر، از شیوع بیماری های واگیردار در موسم حج امسال جلوگیری کردیم.

توصیه به حجاج

این مقام سعودی به حجاج و شهروندان عربستان توصیه کرد برای جلوگیری از ابتلا به بیماری های واگیردار همواره به شستشوی دستان و اجتناب از بیماران یا شترهای مبتلا به بیماری های تنفسی پایبند باشند.

رییس ستاد مکه مکرمه اعلام کرد:

حجاج اضافه بار نداشته باشند

می کنند و حجاج فقط به دو ساک خود بسنده کنند. روز دوشنبه ۱۱ پرواز فرودگاه جده را به مقصد ایران ترک کردند که یکی از شلوغ ترین روزهای این فرودگاه به شمار می رود. رییس ستاد مکه، همچنین از خروج ۵۰ درصد حجاج این شهر به مقصد جده و مدینه منوره خبر داد و گفت: یکی از دو کاروان جانبازان هنوز در مکه حضور دارد و یک کاروان نیز به ایران بازگشته است. وی یادآور شد که به لطف خدا هم اکنون هیچ بیمار بدحال یا فرد بازداشتی ای در مکه حضور ندارد.

رییس ستاد مکه مکرمه با اشاره به این که پروازها تاکنون با تاخیر چندانی مواجه نشده اند، تنها مشکل موجود را اضافه بار برخی کاروان ها اعلام کرد و به حجاج ایرانی توصیه کرد که از بردن بار اضافی به فرودگاه جده خودداری کنند. آقای مسعود مجردی با اشاره به این که پروازها تاکنون با تاخیر چندانی مواجه نشده اند، تنها مشکل موجود را اضافه بار برخی کاروان ها اعلام کرد. وی افزود: خطوط هواپیمایی از پذیرش بار اضافه خودداری

حجاج در ایران نیز تا سقف ۱۵ میلیون تومان تحت پوشش بیمه هستند

تصادف منتهی به جرح در مکه رخ داده که از این میان سه شکایت علیه راننده متخلف صورت گرفته است. وی روند پیگیری شکایت را از طریق واحد کنسولی وزارت خارجه مستقر در ستاد مکه و سپس از راه نمایندگی های وزارت امور خارجه در ایران دانست.

البته موضوع بازداشت شدگان هم به همین واحد مرتبط می شود که در حج ۹۳ تاکنون جز یک مورد که هفت روز را بازداشت و قبل از ایام تشریق آزاد شده، مورد دیگری به وقوع نپیوسته است.

دریافت خسارت

بیمه درمان در ایران تا ۱۵ میلیون تومان زائران را تحت پوشش قرار می دهد، هم چنین بیمه عمر فوت شدگان و مواردی مانند ایاب و ذهاب به مراکز پزشکی، خسارت کیف و ساک، موبایل و دروین گمشده (طبق ضوابطی خاص) و... به حجاج پرداخت می شود.

مسوول رفاه و حوادث ستاد مکه مکرمه می گوید که تاکنون درباره همه این موارد، تاییدیه های لازم برای جمعی از حجاج صادر شده و آن ها در ایران می توانند خسارت خود را دریافت کنند.

حاجیانی که چیزی هم با پیدا کرده اند، دچار خسارتی شده اند که بیمه پرداخت آن را تقبل کرده و یا سانحه دیده اند، باید به واحد رفاه و حوادث ستاد مکه مکرمه مراجعه کنند. این ها را دکتر محمد گنجه که مسوولیت رفاه و حوادث ستاد سازمان حج و زیارت را در مکه مکرمه برعهده دارد، اعلام کرد.

مفقودی و درگذشتگان

گم شدن ساک، پول و موبایل بالاترین تعداد مربوط به اشیاء مفقود شده است. مسوول رفاه و حوادث ستاد مکه مکرمه می گوید حدود ۳۰ مورد سرقت پول نیز در این مدت گزارش شده است.

همچنین از میان ۹ زائری که تاکنون در مکه فوت شده اند، تنها یک نفر در قبرستان شرایع این شهر به خاک سپرده شده و درخواست خانواده سایرین، بازگرداندن پیکر متوفیان به ایران است.

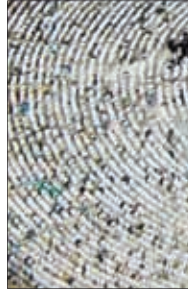
دکتر گنجه با اشاره به مراحل اداری پنج تا هفت روزه مربوط به ارسال اجساد به ایران، موضوع جابه جایی محل دفن از مکه به مدینه را نیز بسیار دشوار و منوط به کسب مجوزهای بسیار سخت دانست که ممکن است مدت ها به طول انجامد.

تصادفی ها

مسوول رفاه و حوادث ستاد مکه مکرمه می گوید: چهار مورد

سیمای دین

امام علی علیه السلام فرمودند:
لِکُلِّ شَیْءٍ وَجْهٌ وَ وَجْهٌ
دینکم الصَّلَاةُ؛
هر چیز دارای سیماست،
سیمای دین شما
نماز است.
(بحار الانوار، ج ۸۲، ص ۲۲۷)

خبر ویژه

زائر و امیدواری به خدا

وجود برخی خوبان و بنندگان مقرب، در سفر حج نعمتی است که خداوند به خاطر آنها، به همه حاجیان تفضل می کند. «غزالی» از «علی بن موفق» که یکی از سالکان است، نقل می کند که گفت: سالی به حج رفتم و شب عرفه در «مسجد خیف» در خواب دیدم که دو فرشته از آسمان با جامه های سبزه نازل شدند. یکی از آنها به دیگری گفت: یا عبدالله!
دیگری گفت: لیبیک یا عبدالله!
عبدالله گفت: می دانی امسال چند نفر به زیارت خانه پروردگار مشرف شده اند؟
دوستش گفت: نمی دانم.
او گفت: ۶۰۰ هزار نفر.
سپس پرسید: می دانی که حج چند

کس مقبول شد؟

عبدالله گفت: نمی دانم.

گفت: در میان این همه حاجیان، ۶ نفر حج شان مورد قبول است. بعد از چند لحظه ای به هوا رفتند و غایب گشتند و من از ترس بیدار شدم و غم عظیمی بر من مستولی شد. فکر کردم چگونه ممکن است که من یکی از آن ۶ باشم که حج شان قبول شده است؟ و در میان غم و اندوه از صحرای عرفه به طرف مشعر الحرام رسیدم.

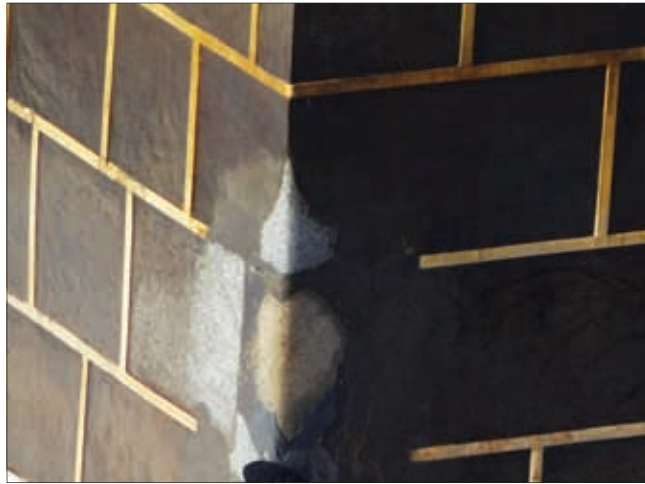
در آنجا بی توتاه کردم. در خواب همان دو فرشته را دیدم که بر آن هیأت نازل شدند و همان حدیث قبلی را می گفتند.
یکی از آنها گفت: می دانی که حق تعالی امشب چه حکمی را صادر فرمود؟
دیگری گفت: خیر!

گفت: به خاطر هر یک از ۶ حاجی واقعی صد هزار دیگر از حاجیان را بخشید و تمام کسانی که حج آنها قبول نشده است، به خاطر حج آن ۶ نفر، حج آنها را نیز قبول کرد.

من بیدار شدم که از شادی در پوست خود نمی گنجیدم و وصف آن سرور قابل توصیف نیست.

این داستان چه واقعیت باشد و چه خیالی و تمثیل، حکایت از درک یک واقعیت دارد و آن این است که زائر بیت الله الحرام هر چند که گناهکار باشد، هرگز نباید از رحمت خداوند ناامید باشد که نامیدی، خود بدترین گناه است.

حج از نگاه امام علی (ع)

وسایل تقرب و نزدیکی به خداوند بسیار است، آنچه حضرت در این خطبه به عنوان بهترین این وسایل بر می شمارند، ده چیز است: ایمان، جهاد، اخلاص، نماز، زکات، روزه، حج، صلح رحم، صدقه و کارهای پسندیده، یکی از این امور حج و عمره بیت الله الحرام است.
۸- خانه امن: خداوند سبحان کعبه را... خانه امن و امان برای پناهندگان قرار داد. (خطبه ۱)

کعبه زو تشریف بیت الله یافت / گشت ایمن هر که در وی راه یافت
۹- پناهگاه انسان ها: خانه محترم خدا... که انسان ها همانند کبوتران به آن پناه می برند. (خطبه ۱)

حضرت، تعبیر پناه کبوتران را اوج نیاز پناهنده شدن به ملجأ مطمئن برای انسان و آرام بخش بودن این پناهگاه ویژه برای او نشان می دهد. ای چو کعبه، و وحوش را همه امن / خلق را قصر و در گهت مامن مسعود سعدسلمان

۱۰- تقویت دین با حج: خداوند حج را به عنوان عاملی برای تقویت دین واجب گردانید. (حکمت ۲۲۴)

حفظ و تقویت دین، ضرورتی انکار ناپذیر دارد. تقویت دین راه های بسیاری دارد و بسته به زمان و مکان و موقعیت خاص، روش ویژه خود را می طلبد. حج به عنوان یک استراتژی همه ساله این تأثیر نیرومند را در تقویت دین دارد.

۱۱- حج معنوی: خداوند آن (کعبه) را خانه محترم خویش قرار داد... که انسان ها به سوی آن با میوه دل ها (عشق) روی می آورند. (خطبه ۱۹۲)

حج، سرشار از جلوه های معنوی و درس های بزرگ عرفانی و نمادهای پرشکوهی از رابطه عاشقانه بنده با معبود خویش است، لذا به فرموده حضرت، عاشقان بیت الله الحرام، با این خصوصیت روبه سوی خانه دوست می آیند.

سفر کعبه نمودار ره آخرت است
گر چه رمز رهش از صورت دنیا شنوند
خاقانی

۱۲- حج عامل همبستگی دینی: خداوند حج را وسیله نزدیکی مسلمانان قرار داد. (حکمت ۲۵۲)

حج تبلور شکوه وحدت اسلامی و تجلی قدرت امت مسلمان و نمایشگاه حضور همدلان و همراهانی است که ناهمگونی سیما را با همگونی سیرت پیوند می زنند، تا شاعر اتحاد اسلامی را فراتر از شکل ها، رنگ ها و معیارهای جغرافیایی و نژادی تحقق بخشند و تعالیم آیین وحدت آفرین اسلام را عرضه نمایند.

حج، جز با اتصال به امامت و شناخت ولایت به انجام نمی رسد. سر تاسر مناسک و اعمال حج، رمز و رازی دارد که آثار و رهاورد این عبادت در اسرار شگفت آن نهفته است. حضرت علی (ع) این برترین انسان از باشکوه ترین عبادت - یعنی حج - در نهج البلاغه سخن گفته است. گوشه هایی از کلام نورانی آن حضرت را در ذیل دوازده عنوان برگزیده ایم که همراه با یادداشتی کوتاه در ذیل هر یک با هم مرور می کنیم:

۱- بهشت پاداش حج: خداوند حج را وسیله ای برای رسیدن مردم به بهشت قرار داد. (خطبه ۱۹۲)

حج گزاران و کار گزاران حج با لبیک به این فرمان الهی، درهای بهشت خدا را به روی خویش می گشایند.

۲- رحمت الهی: خداوند حج را سببی برای رحمت خویش قرار داد. (خطبه ۱۹۲)

در سایه برگزاری این مراسم معنوی، اثرات زیبایی از رحمت الهی، نصیب افراد و امت اسلامی می گردد.

۳- شست و شوی گناهان: حج و عمره بیت الله الحرام شست و شوی گناهان است (خطبه ۱۱۰)

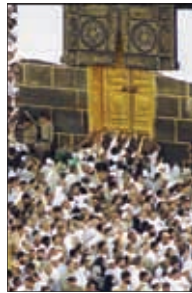
۴- سود معنوی: دعوت شوندگان حج بیت الله الحرام... سودهای فراوان در این تجارتگاه عبادت الهی به دست می آورند. (خطبه ۱) بندگی خداوند سود سرشار دارد. هر که به خداوند نزدیک تر شد، بی نیاز تر شد. انسان حج گزار به خداوند تقرب بیشتری می جوید و در سایه این عبادت خالص به همه چیز می رسد.

۵- فلسفه احرام: لباس های خود را که نشانه شخصیت هر فرد است (به منظور احرام) در آورند و پشت سر اندازند. (خطبه ۱۹۲)
احرام مرحله ای از اعمال حج و عمره است که فرد با کندن لباس های ظاهری و ندای لبیک به فرمان دعوت الهی پاسخ می گوید و به جمع دیگر حجاج می پیوندد و محرمات احرام را بر خود می پذیرد و وارد اعمال حج می شود.

چون همی خواستی گرفت احرام / چه نیت کردی اندر آن تحریم
جمله بر خود حرام کرده بدی / هر چه مادون کردگار قدیم؟
ناصر خسرو

۶- خداوند سبحان کعبه را برای اسلام نشانه گویا قرار داد. (خطبه ۱): کعبه بسان پرچم و درفش باشکوه بر فراز بنای رفیع اسلام همواره می بایست برافراشته باشد.

۷- بهترین وسیله تقرب به خداوند: بهترین چیزی که انسان ها می توانند به وسیله آن به خداوند سبحان نزدیک شوند و متوسل گردند... حج خانه خدا و عمره آن است. (خطبه ۱۱۰)

سخت ترین و سودمندترین

رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمودند:
لا فقر أشد من الجهل، لا مال أعود من العقل؛
هیچ تهیدستی سخت تر از نادانی و هیچ مالی سودمندتر از عقل نیست.
(اصول کافی، ج ۱، ص ۳۰)

سبوع عسکن

شیوه‌های عبرت گرفتن از گذشتگان

نخستین ثمره اختلاف، فرو ریختن شکوه امت اسلام است. خداوند در قرآن کریم به مسلمانان هشدار می‌دهد که از سیره پیشینیان پند بگیرند. نیز احادیث ما سرشار از این هشدار است. در سخنی از امیرمؤمنان به تاریخ گذشتگان اشاره شده و جنبه‌های اختلاف و انسجام آنان بررسی شده است. آن حضرت به مسلمانان هشدار می‌دهد که چنانچه که دچار اختلاف شوند، به سر نوشت شوم برخی از اقوام گذشته دچار می‌شوند. حضرت علی (ع) می‌فرماید: از بلاهایی که به سبب اعمال زشت و نکوهیده بر سر ملت‌های پیش از شما آمد، بپرهیزید و احوال خوب و بدشان را به یاد آرید و خود را از همانند شدن به آنان بازدارید.

پس اگر در احوال نیک و بد آنان اندیشه کردید، همان کاری را عهده‌دار شوید که عزیزشان گرداند و دشمنان‌شان را از سرشان راند و زمان عاقبت آنان را به درازا کشاند و نعمت و فراوانی به سراغ‌شان آمد و نیکوکاری و بزرگواری باعث پیوندشان گردید و آن از تفرقه و پراکندگی اجتناب ورزیدن و به یکدیگر مهربانی کردن و همدیگر را به این کار تشویق نمودن است و از کارهایی که پشت آنان را شکست و قدرت آنان را از بین برد، دوری کنید؛ کارهایی چون کینه‌توزی دل‌ها و دشمنی سینه‌ها و بریدن از یکدیگر و دست شستن از یاری هم؛ و در احوال مؤمنان پیش از خود نیز ببیندیشید و بنگرید که آنان چگونه بودند. آن گاه که جمعیت‌ها فراهم بودند و خواسته‌ها یکی و دل‌هایشان یکسان و دوست‌ها یار هم بودند و شمشیرها با کمک یکدیگر می‌آمدند و بینش‌ها زرف و اراده‌ها یکی بودند. آیا آنان مهتران سراسر زمین نبودند و بر گرده جهانیان تسلط نداشتند؟ نیز به فرجام کار آنها بنگرید. آن گاه که در میان‌شان جدایی افتاد و رشته‌افت از هم گسست و سخن‌ها و دل‌هایشان از هم گونه‌گون گشت و جدا شدند و به حزب‌ها و دسته‌های گوناگون تقسیم گشتند. در این هنگام خداوند جامه کرامت را از تن آنان بیرون آورد و نعمت‌های فراوان خود را از ایشان گرفت و داستان سرگذشت آنها در میان شما ماند تا درس عبرتی برای عبرت‌آموزان باشد.

(نهج البلاغه / خطبه ۱۹۲)

حج ضیافت است، حاجیان ضیوف الرحمان

آیت‌الله العظمی استاد جواد آملی

تمامی عبادات، یک سر مشترک دارند و یک سر مختص؛ هر گاه آدمی به یکی از آن دو راه پیدا کند و پی ببرد، می‌تواند در باره حج نیز این راه را طی کند. عظمت حج در دعاهای ماه مبارک رمضان بسیار چشمگیر است. به نظر می‌رسد که خداوند متعال می‌خواهد ضیافت خود را در طی چند ماه تمام کند که آغاز ضیافت، شهرالله (ماه مبارک رمضان) و پایان آن ذیحجه الحرام است که پایان اشهر حج می‌باشد. پس حج - نیز همانند روزه - ضیافت خداوند است و حاجیان ضیوف الرحمان، تعبیر ضیافت که در صوم و حج آمده، از روایات گرفته شده است (بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۳۱). یکی از برجسته‌ترین دعاهای ماه مبارک رمضان، طلب حج است آن هم حج مکرر که: «وَأَرْزُقْنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي عَامِي هَذَا وَفِي كُلِّ عَامٍ»؛ (دعای ابو حمزه ثمالی - دعای افتتاح) «خدا یا! زیارت خانه خود و انجام مراسم و مناسک حج را در همه سال، نصیبم فرما.

این دعا، دعای انسان روزه‌دار و ضیوف الرحمان در ماه مبارک رمضان است. ضیافت دو مرحله دارد:

- ۱- آن که مهماندار به مهمان می‌گوید چیزی بخواب
 - ۲- مهماندار آنچه را که مهمان می‌خواهد، به او عطا می‌کند
- انسان هر چه از خداوند متعال دریافت کند، تشنه‌تر می‌شود. ابتدا نمی‌داند از خدا چه بخوابد، چون نمی‌داند که در دستگاه خداوند چه هست. وقتی رخی نشان داد و چیزی‌هایی را از پشت پرده دید، سؤال تولید می‌شود و درخواست ظهور می‌کند. هر مرحله‌ای از عطا و بخشش، مرتبه‌ای از درخواست است و خواهش را در انسان زنده می‌کند و آدمی با درخواست و خواهش، مرحله تازه‌تری را از خداوند متعال درخواست و دریافت می‌کند. وقتی مرحله بالاتری را دریافت کرد، عطش او بیشتر می‌شود و چیز جدیدتری طلب می‌کند. از مواردی که طمع زیاد خوب است، همین معارف و علوم الهی است. به همان اندازه که طمع در

مادیات بد است، در معارف به همان اندازه خوب است و به عکس قناعت کردن در علوم و معارف همان قدر بد است که طمع در دنیا و مسائل مادی بد است. يَدْخُلُونَ رَبِّهٖمْ خَوْفًا وَطَمَعًا. (سجده/۱۶) هر چه خوف و طمع و دعا و دعوت بیشتر باشد، خلوص و تقرب نیز برتر خواهد بود. خداوند متعال هر اندازه به بنده سالک مرحمت کند، در او سؤال تولید می‌شود و برابر این سؤال، پاسخ جدیدی را خداوند متعال عطا می‌کند و آن پاسخ جدید همان مزید عطاست. این که می‌گویند خداوند متعال هر چه ببخشد، جود و کرمش بیشتر می‌شود (و لا تَزِيدُهُ [بِزَيْدَةٍ] كَثْرَةَ الْعَطَاءِ إِلَّا جُودًا وَ كَرَمًا). برای آن است که هر چه ببخشد، ظرفیت، شرح صدر و درخواست سالک صالح بیشتر می‌شود و وقتی در خواست او بیشتر گردد، عطا بیشتری نصیبش خواهد شد و وقتی عطا بیشتر بود، باز در خواست بیشتر و بهتر می‌شود و سرانجام در برابر درخواست بهتر و بیشتر، عطا افزون‌تری نصیب می‌شود. پس نه تنها با بخشش، چیزی از مخزن خداوند کم نمی‌شود که بر آن افزوده می‌گردد. چون مخزن الهی با اراده خداوند تأمین می‌شود و اراده خدایی نهایت است. در مرحله دیگری از ضیافت، در ماه مبارک رمضان به مادستور داده شده که زیارت بیت‌الله الحرام، حرمین شریفین و اعتاب مقدس را مسألت کنیم. از آنجا که ولایت جزوار کنان حج است، در دعاهای نیز کنار هم ذکر شده‌اند. امام سجاد (ع) عرض می‌کند: «وَلَا تَخْلِي مِنِّي تِلْكَ الْمَوَاقِفَ الْكَرِيمَةَ وَالْمَشَاهِدَ الشَّرِيفَةَ؛ خدایا! مبادا جای من در مشاهد شریف خالی باشد. در مهمانی‌های عادی، بنا بر این نیست که مهماندار به مهمان بگوید از من چه چیزی را درخواست کن، هر چه حاضر کردند، مهمان می‌پذیرد. مهمان تابع سفره صاحبخانه است اما در ضیافت‌های الهی و معنوی، صاحبخانه به مهمان می‌گوید از من چه چیزی را درخواست کن، هر چه بخواهی، من می‌دهم ولیکن اینها را بخواب زیارت خانه خدا، حرم رسول خدا و مشاهد مشرفه اینها کیفیت ضیافت ماه مبارک رمضان است که زمینه ضیافت حج را فراهم می‌کند.

واگذاشتن به مردم

امام حسین علیه السلام فرمودند:
مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بَسَطَ اللَّهُ وَكَلَهُ
اللَّهُ إِلَى النَّاسِ؛
کسی که برای جلب رضایت و
خوشنودی مردم، موجب خشم و
غضب خداوند شود، خداوند او را به
مردم وامی گذارد.
(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲۶)

بیشتر بدانید

استلام حجر

هر چند بوسیدن حجر و استلام آن واجب نیست و مستحب است و هر گاه استلام حجر ممکن نباشد، اشاره با دست کفایت می کند، چنان که در روایت آمده که معاویه بن عمار از حضرت صادق (علیه السلام) پرسید: مردمی به حج می آیند و استلام حجر نمی کنند؟

امام فرمود: «اگر نتوانند، خداوند عذرشان را می پذیرد.»

و نیز محمد بن عبید خدمت حضرت رضا (علیه السلام) عرضه می دارد: مردم از دحام می کنند و برای استلام حجر با یکدیگر می جنگند!

امام می فرماید: «هرگاه چنین وضعی بود، با دست خود اشاره کن.»

از این روایات چنین استفاده می شود که بوسیدن و استلام حجر مستحب مؤکد است اما در زمانی که از دحام اجازه نمی دهد، نباید به بوسیدن و استلام اصرار ورزید و به اشاره می توان اکتفا کرد.

در زمان ائمه که از دحام به مراتب کمتر از امروز بود، چنین توصیه می فرمودند اما امروز که اجتماع میلیونی زائران به حج می روند، اگر بخواهند همه استلام حجر کنند، تصور کنید چه مشکلی پیش خواهد آمد!

بنابر این توصیه می شود که زائران، بویژه زنان و ضعفا از نزدیک شدن به حجر الاسود خودداری کنند که علاوه بر خطر جانی، مشکل شرعی نیز دارد زیرا اصطکاک بدن های نامحرم شدید است و نه تنها ثواب حاصل نمی شود، که گاه مرتکب گناه نیز می شود.

بنابراین، همان گونه که پیشوایان دستور داده اند، به جای استلام حجر، به اشاره با دست اکتفا شود.

سنگی از بهشت

حجۃ الاسلام والمسلمین رسول جعفریان

چهار زاویه کعبه به عنوان چهار رکن شناخته می شود. زمانی که کلمه «رکن» بدون پسوندی به کار می رود، مقصود همان رکنی است که حجر الاسود در کنار آن قرار دارد. در انتهای ضلعی که در کعبه واقع است، رکن عراقی و در سوی دیگر حجر اسماعیل، رکن شامی و پس از آن، رکن یمانی قرار دارد. به عبارت دیگر، در دو سوی حجر اسماعیل، رکن شامی و عراقی است و در دور رکن مقابل آن، رکن یمانی و رکن حجر الاسود قرار گرفته است. از میان این چهار رکن، فضیلت رکن یمانی و رکن حجر الاسود از دور کن دیگر بیشتر است. روایات زیادی از شیعه و سنی درباره فضیلت و اهمیت این رکن نقل شده است. در روایتی از امام باقر (ع) نقل شده که رسول خدا (ص) دور رکن یمانی و حجر الاسود را استلام می کرد و آنها را می بوسید و صورتش را بر آنها می نهاد. در روایتی دیگر از امام صادق (ع) آمده که رکن یمانی دری از درهای بهشت است و از روز گشوده شدنش، بسته نشده است. همچنین رکن یمانی از موارد استجاب دعا ذکر شده است.

حجر الاسود

حجر الاسود یا سنگ سیاه، جزئی بسیار مقدس از مسجد الحرام است که در کنار کعبه قرار گرفته. از زمان بنای کعبه، حجر الاسود در کنار آن قرار داشته و پیش از اسلام و پس از آن، مورد اعتنای کامل بوده و به لحاظ همین تقدس است که رسول خدا (ص) آن را نگاه داشت و دیگر سنگ هایی را که به شکل بت ساخته شده بود، به دور ریخت. حجر الاسود در جریان تخریب کعبه در اثر سیل در فاصله دوری از مسجد قرار گرفت. قریش برای نصب آن با یکدیگر به دشمنی پرداختند اما همان گونه که گذشت، با درایت رسول خدا (ص) همه قریش در فضیلت آن سهیم شدند و عاقبت به دست آن حضرت نصب گردید. به مرور زمان از حجم نخستین این سنگ کاسته شد و حتی اجزای آن از یکدیگر جدا گردید. آخرین بار قسمت های مختلف آن

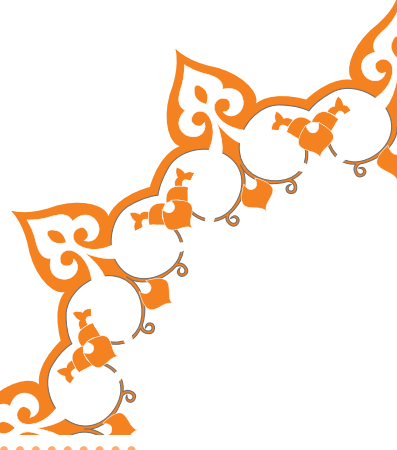
حجر الاسود پیش از اسلام و پس از آن، مورد اعتنای کامل بوده و به لحاظ همین تقدس است که رسول خدا (ص) آن را نگاه داشت و دیگر سنگ هایی را که به شکل بت ساخته شده بود، به دور ریخت.

رایه یکدیگر متصل کردند و آن را در محفظه ای نقره ای قرار دادند و تنها به آن اندازه که برای بوسیدن و استلام لازم بود، جای خالی گذاشتند. در روایات بسیاری که شیعه و سنی نقل کرده اند، حجر الاسود از سنگ های بهشتی دانسته شده که همراه آدم (ع) به زمین آمده است. همچنین در روایتی از پیامبر (ص) حجر الاسود به منزله دست راست خداوند خوانده شده که در روی زمین قرار گرفته است و مردم با دست کشیدن روی آن و بوسیدنش، با خداوند بیعت و اطاعت خود را از او تثبیت می کنند. در نقلی از ابن عباس آمده است که اگر کسی بار رسول خدا (ص) بیعت نکرد و سپس حجر الاسود را استلام کرد، با خدا و رسول بیعت کرده است. در روایات آمده است: این سنگ در آغاز سفید بوده که با رسیدن دست انسان های گنهگار به آن، سیاه گردیده است.

در سال ۳۱۷ هجری یکی از فرقه های منسوب به اسماعیلی مذهبیان که به فرامطه شهرت داشتند، حجر الاسود را از کنار کعبه برداشتند و به احسا بردند. آنان به مدت ۲۲ سال - چهار روز کمتر - تا سال ۳۳۹ هجری قمری - سنگ را در آنجا نگاه داشتند و سپس در عید قربان سال مزبور، آن را به جای نخست باز گرداندند. پس از آن، در طی سال های پس از آن، حجر الاسود مکرر - به طور عمد یا غیر عمد - از جایش کنده شد و هر بار اجزایی از آن خورد و جدا شد و باز به هم چسبانیده شد. اکنون مجموعه آن در هاله ای از نقره قرار داده شده است. حجر الاسود در حال حاضر در کنار کعبه در ارتفاع ۱/۵ متری زمین قرار دارد. در روایات بر استلام و بوسیدن حجر الاسود سفارش بسیار شده و در نقل ها آمده است که رسول الله (ص) مقید به استلام و بوسیدن آن بوده است.

حجر الاسود نقطه آغاز و پایان طواف بوده و برابر آن سنگ سیاهی روی زمین تا انتهای مسجد کشیده شده است. به علاوه چراغی سبز رنگ بر دیوار مسجد برابر حجر الاسود نصب شده تا راهنمای طواف کنندگان باشد.

مسیر گرفتاری

امام حسین علیه السلام فرمودند: **مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَتْ أَفْوَتْ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعَ لِمَا يَحْذَرُ؛** کسی که بخواهد از راه گناه به مقصدی برسد، دیرتر به آرزویش می رسد و زودتر به آنچه می ترسد گرفتار می شود. (بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲۰)

خبرنامه

دوره جدید - شماره ۲۶

۲۳ مهر ۱۳۹۳

۲۱ ذی الحجه ۱۴۳۵

15 October 2014

۹۳

اهمیت زائر

توصیه های عمومی

حضور در مدینه النبی (ص) فرصتی استثنایی است که پس از انتظاری طولانی و طاقت فرسا و راز و نیازهای عاشقانه و نجوای عارفانه در اختیار زائران محترم قرار گرفته است. ضروری است تا هر آنچه که به عنوان تهدید در این سفر، بر سر راه ما قرار می گیرد را بشناسیم و از وقوع آن، پیشگیری نماییم.

از جمله مواردی که می تواند به عنوان تهدید، مانع این مسیر باشد، جدایی از گروه همسفران است، همان که در بین زائران گرمی به گم شدن شهرت دارد و موجب سردرگدی و حیرانی فرد را برای ساعت هایی محدود، فراهم می کند. برای آن که در طول این سفر، با این مشکل مواجه نگردیم، رعایت موارد ذیل الزامی است:

- ۱- همواره و در همه مکان ها و زمان ها، کارت شناسایی شخصی خود را به همراه داشته باشیم.
 - ۲- مسیری های رفت و آمد را با علامت های ثابت و غیر مشابه شناسایی کنیم.
 - ۳- به همراه گروه حرکت کنیم و از رفت و آمدهای غیر ضرور و انفرادی، خصوصا در مشاعر، پرهیز نماییم.
 - ۴- شماره تلفن هتل، مدیر و معاون کاروان را به همراه داشته باشیم.
 - ۵- اگر خدای ناکرده، به هر دلیلی از کاروان جدا شدیم، سعی کنیم به هیچ وجه مضطرب نشویم.
 - ۶- از حرکت های شتابزده و کور به این طرف و آن طرف خودداری کنیم.
 - ۷- برادران و خواهران امدادگر و امدادیار شما با لباس ها و علامت های مشخص در اطراف حرمین شریفین و مسیرهای تردد قرار دارند که با مراجعه به آنها، به راهنمایی شما خواهند پرداخت.
 - ۸- ایرانی های بسیاری که در مسیرهای حرکت شما قرار دارند، همگی شما را به سوی محل اسکان خود راهنمایی خواهند کرد.
- تذکر: یادمان باشد که هر کسی که با زبان خاصی صحبت می کند، ضرورتاً ایرانی نیست، پس همراه شدن با افراد، فقط در صورت احراز هویت آنان توصیه می گردد.
- ۹- اگر از راه های فوق، موفق به یافتن راه نشویم، با مراجعه به پلیس سعودی از آنان راهنمایی خواهیم گرفت.

حکمت طواف

خویش و حرکت فرشتگان بر گرد بیت المعمور است. همه هستی مثل حرکت تکوینی طواف، بر محور مشخص شده انجام می گیرد و حرکت تشریحی هم، طواف ترمیمی است ارادی برای هماهنگی با این حرکت کلی تکوینی که نتیجه اش خضوع و تسلیم و عبودیت مؤمن با همه وجودش در برابر اراده الهی است و به هر اندازه این هماهنگی بین دو حرکت تکوینی و تشریحی بیشتر باشد، آرامش و سعادت روحی و مادی برای انسان پدید می آید، چون خداوند، هستی را مسخر انسان ساخته تا به او خدمت کند. نظام تشریحی هم برای اکمال و سعادت مند ساختن انسان است. هر گاه دومی با اولی در زندگی انسان هماهنگ شود، همه آن سعادت و کمال منظور تحقق می یابد.

در همه عباداتی که بر کیفیت خاص، تشریح شده است، دو اثر وجود دارد: یکی اثر خاص همان عبادت، دیگری نقشی که همه این ها در سعادت، رشد مادی و معنوی و کمال دنیوی و اخروی انسان دارند، مانند اعضای یک پیکر که علاوه بر نقش و وظیفه خاص هر یک، در تأمین هدف کلی، یعنی خدمت به انسان در مسیر خیر و احسان، همکار و هماهنگ اند. نقش این تعاون وقتی روشن می شود که یکی از اعضا به عللی نتواند وظیفه اش را انجام دهد. تأثیر اختلال کاری آن بر همه اعضای دیگر آشکار می شود، هر کدام به تناسب و اهمیت نقشی که در این مجموعه دارد.

در تشبیه عبادت های مختلف به اعضای بدن، می توان نماز را به قلب تشبیه کرد که اثری نیرومند بر حیات انسان دارد و حج را به عقل. یکی حافظ حیات است، دیگری جهت دهنده بر حرکت.

کم ترین اثر شعائر حج و انجام این اعمال، ادای تکلیف و بسقوط آن از ذمه انسان است، ولی اثر مطلوبی که خدا خواسته، قرار دادن پیوسته بنده در چارچوب شریعت الهی است، یعنی باید با ترک همه حرام های شرعی، پیوسته در احرام بماند و پس از پایان طواف، حرکت عمومی طواف با طواف معنوی قلب بر گرد مرکز شریعت پروردگار آغاز شود و هر گز از هیچ حدی از حدود این مطاف تخطی نکند، چرا که قلمرو طواف معنوی به گسترده گی حرکات عبادی مکلف است و به ماه های خاص یا امکان معینی محدود نمی شود.

انجام دادن این تکلیف با کیفیت خاص و تعداد معین، نشان دهنده مراعات پایبندی به احکام الهی و تعبد در پیشگاه خداست. وقتی طواف به صورت خاص صورت می گیرد، بی آن که زائر سر آن را بدارد و تنها به خاطر اطاعت فرمان خدا و انجام تکلیف الهی و باور داشت نسبت به حکمت آسمانی آن انجام دهد، روح تعبد و جوهره عبودیت تقویت می شود.

هر چه تشریح دینی پیچیده تر و مز آلودتر باشد که فلسفه تفصیلی آن را ندانیم، در تربیت بعد تعبد و تسلیم مؤثر تر است و اگر در آیات و روایات، برخی حکمت های احکام بیان شده، جهت تاکید بر وجود حکمت در احکام خداست، مثل آیاتی که روزه را برای پیدایش تقوا و نماز را بازدارنده از فحشا و منکر و زکات را پاک سازی جان ها و جهاد را دفع مفسدان و حج را برای مشاهده منافع و عامل یاد خدای دانند. حضرت زهرا (س) نیز در خطبه معروف خویش به فلسفه تشریح بر برخی از احکام الهی اشاره کرده است: **فجعل الایمان تطهیرا لکم من الشرک...**

در روایتی از حضرت رضا (ع) چنین آمده است: فرشتگانی که به خلقت آدم اعتراض داشتند، پشیمان شدند و به عرش الهی پناه بردند و استغفار کردند. خدا دوست داشت بندگان نیز خدایان این گونه پرستش کنند. در آسمان چهارم خانه ای محاذی عرش قرار دارد به نام ضراح. کعبه را هم در زمین، محاذی بیت المعمور قرار داد و از آدم (ع) خواست که آن را طواف کند و توبه نماید. این سنت در نسل او تاقیامت جاری گشت. البته هدف از طواف، عمیق تر و وسیع تر از آن است که یاد شد. هدف الزام کامل و انضباط دقیق و هماهنگی با اراده تشریح خداوند است که در همه زندگی لازم است و طواف ترجمانی از آن تعهد است.

طواف، علاوه بر چرخش اختیاری بر گرد کعبه، هماهنگی با چرخش تکوینی همه موجودات بر گرد محور و مرکزی است که خداوند قرار داده است و از سه جزء اتم (پروتون، الکترون و نوترون)، پروتون محور است و آن دو جزء دیگر بر گرد آن می چرخند. انسان نیز جزئی از این هستی است و جسم او از اجزای مادی ترکیب شده که حرکتی طواف گونه بر گرد مرکز خویش دارند.

می توان چنین برداشت کرد که هدف از وجوب طواف، هماهنگ ساختن حرکت اختیاری انسان بر گرد کعبه یا حرکت اتم بر گرد محور

چگونگی مرگ و زندگی

امام علی علیه السلام فرمودند:
 خَالَطُوا النَّاسَ مَخَالِطَةً إِنَّ مَتَمَّ مَعَهَا
 بَكَوْا عَلَيْكُمْ وَإِنْ عَشْتُمْ حَتَّىٰ إِلَيْكُمْ
 با مردم آنچنان معاشرت کنید که
 اگر بمیرید بر مرگ شما
 اشک ریزند و اگر زنده بمانید
 به شما عشق ورزند.
 (نهج البلاغه)

مجله خبیرنامه
 دوره جدید - شماره ۲۶
 ۲۳ مهر ۱۳۹۳
 ۲۱ ذی الحجه ۱۴۳۵
 15 October 2014

موعظه‌های لقمان به مسافران

امام صادق (ع) فرمود:

لقمان به پسرش گفت: هر گاه با گروهی همسفر شدی، در کارهای خود و آنان بسیار با آن‌ها مشورت کن، با لبخند با آنان برخورد کن (و خنده و باش)، در زاد و توشه‌ای که همراه داری نسبت به آن‌ها کریم و بخشنده باش، هر گاه تو را دعوت کردند، بپذیر و اگر از تو کمک خواستند آنان را یاری ده، بیشتر ساکت و خاموش باش و فراوان نماز بخوان و در آنچه که با خود داری از مرکب و مال و توشه، بسیار بخشنده باش.

هر گاه در امر حقی از تو شهادت خواستند، شهادت ده و هر گاه از تو مشورت خواستند، با دقت نظر به آنان پاسخ ده، پیش از آن که درباره چیزی فکر کنی و چگونگی آن بر تو روشن شود، تصمیم نگیری و در مشورت دهی به دیگران با شتاب پاسخ نده، مگر آن که در حال برخاستن، نشستن، غذا خوردن و... فکرت را در رابطه با آن امر به کار اندازی؛ همانا کسی که برای طرف مشورت خیر خواهی نکند، خداوند رأی و اندیشه او را می‌گیرد و (لباس) امانت را از او دور کند.

هر گاه دیدی همراهان تو حرکت می‌کنند، با آن‌ها حرکت کن و اگر دیدی کار می‌کنند تو هم با آنان کار کن و اگر صدقه و یا وامی به کسی دادند تو نیز به ایشان اعطاکن و از آن که از تو بزرگتر است حرف شنوی داشته باش.

بگزار و هر گاه نیاز به قضای حاجت داشتی از آنجا فاصله بگیری و چون خواستی کوچ کنی دور کعت نماز بگزار، و بازمینی که در آن فرود آمده بودی وداع کن و بر آن سرزمین و مردم آن جا درود فرست زبیرا هر سرزمینی ساکنانی از فرشتگان دارد. اگر می‌توانی غذا نخور مگر آن که نخست بخشی از آن غذا را انفاق کرده باشی و تازمانی که سوار بر مرکبی، بر تو باد به تلاوت قرآن و تازمانی که مشغول کاری هستی بر تو باد به تسبیح خدا گفتن و هر وقت کار خاصی نداری بر تو باد به دعا.
 برگرفته از کتاب در سنانه آداب سفر حج (جلد ۱)، حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر، ۱۳۸۹، ص ۱۲۹.

هر گاه همراهانت توره چیزی فرمان دادند و از تو چیزی پرسیدند، به آن‌ها رأی بگو و نگو خیر زبیرا «نه» گفتن عیب و نقص است. هر گاه در راه سرگردان ماندید، از مرکب فرود آید و آن گاه که تر دید داشتید، بایستید و مشورت کنید...
 فرزندم! هر گاه وقت نماز فرار سید برای هیچ کاری نماز را به تأخیر میانداز، نماز را بخوان و خود را از این دینی که به عهد داری راحت کن، نماز را به جماعت بگزار اگر چه بر سر نیزه باشد...
 هر گاه خواستید جایی منزل کنید، در مکانی فرود آید که خوش منظر تر و خاکش نرم تر و پر لعاب تر باشد.
 و آنگاه که فرود آمدی، پیش از آن که بنشینی دور کعت نماز

گفت‌وگو با بزرگان عبادت است

مَا اجْتَمَعْتُمْ فَاسْتَعْلُوا بِالذِّكْرِ فَإِنَّ فِي اجْتِمَاعِكُمْ إِحْيَاءَ لِأَمْرِنَا وَخَيْرُ النَّاسِ مِنْ بَعْدِنَا مَنْ ذَكَرَ بِأَمْرِنَا وَعَادَ إِلَيَّ ذِكْرَتَنَا.

«ای داوود! به دوستانم از جانب من سلام برسان و بگو این گفته من است خدا رحمت کند بنده‌ای را که با دیگری می‌نشیند و از فرهنگ و فقه و علوم ما گفت و گو می‌کند. یقیناً سومین نفر آنان فرشته‌ای است که برای آن دو نفر طلب آموزش می‌کند و هر گاه دو نفر درباره فرهنگ ما گفت و گو کنند، خداوند با آن دو نفر به فرشتگان مباحثات می‌کند؛ پس هنگامی که در امور الهی اجتماع کردید، به پرسش و پاسخ‌های مسائل تربیتی مشغول شوید؛ زیرا در اجتماع و گفت و گوئی شما، زنده کردن یاد و مکتب ماست و بهترین مردم پس از ما، کسی است که درباره امور ما گفت و گو کند و مردم را به یاد ما دعوت کند.»

رسول خدا (ص) در حدیثی زیبا فرمود: «لَمُتَّقُونَ سَادَةً، وَالْفُقَهَاءُ قَادَةٌ، وَالْجُلُوسُ إِلَيْهِمْ عِبَادَةٌ.»
 «هل تقوا سرورند، فقیهان رهبرند و نشستن نزد آنان (بهره‌گیری از بینش و دانش‌شان) عبادت است.»

حضرت رضاع (ع) از پدرانیش از رسول خدا (ص) روایت می‌کند: «مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَيَّ عَلِيٌّ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى النَّبِيِّ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى الْمُصْحَفِ عِبَادَةٌ وَالنَّظَرُ إِلَى الْوَالِدَيْنِ عِبَادَةٌ.»
 «نشستن با دانشمندان برای بهره‌گیری از علم‌شان و نگاه به علی (ع) و چشم دوختن به کعبه و نظر کردن به قرآن و نگاه به پدر و مادر عبادت است.»

زائر عزیز با توجه به این روایات بسیار مهم که گوشه‌ای از روایات فراوان باب گفت و گوئی علمی و دینی است، بخشی از فرصت خود را در سفر حج که دارای فراغت هستی هزینه گفت و گوئی دینی و علمی و اخلاقی کن تا بیش از پیش به کرامت و صدق و تربیت و آداب انسانی آراسته شوی و ثواب و پاداش عظیمی برای آخرت خود ذخیره نمایی و از این طریق رضایت حق و پیامبر و ائمه طاهرين را جلب کنی و به معنویت زیارت خود بیفزایی.

حجت الاسلام والمسلمین انصاریان

زائر در طول سفر به دور از غوغای زندگی و امور خسته کننده، در گردونه فرصتی با ارزش و فراغتی ملکوتی قرار می‌گیرد، بنابراین بر او لازم است که بخشی از آن فرصت را هزینه گفت و گوئی دینی، تربیتی، علمی و اخلاقی با اهل فن کند بویژه سؤالاتی را که در زمینه عقاید، احکام، حلال و حرام و دنیا و آخرت دارد، با اهلش در میان گذاشته، از این طریق خود را به دانش دینی و آگاهی لازم در جهت تأمین سعادت دنیا و آخرتش بیاراید.

اسلام، تشکیل چنین محافل علمی و استفاده از دانش عالم را - گرچه میان دو نفر باشد - از اعظم عبادات شمرده و موجب پاداش بی‌نهایت، کلید درهای بهشت، ضامن سعادت دنیا و آخرت انسان و سبب تحولات روحی و اخلاقی دانسته است.

از امیر مؤمنان (ع) روایت شده: «أَيُّهَا النَّاسُ طُوبَى لِمَنْ شِغِلَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ وَتَوَاضَعَ مِنْ غَيْرِ مُنْتَصِبَةٍ وَجَلَسَ أَهْلَ الْفَقْهِ وَالرَّحْمَةِ وَخَالَطَ أَهْلَ الذَّلِّ وَالْمُسْكِنَةِ وَاتَّقَى مَا لَمْ يَجْمَعْ فِيهِ غَيْرَ مَعْصِيَةٍ.»

«ای مردم! خوشا به حال کسی که توجه به عیوب خودش، او را از پیگیری عیوب دیگران باز دارد و بدون داشتن کمبود و نقص به فروتنی و خاکساری در جای خودش تن در دهد و با اهل بصیرت و بینش همنشین شود و با تهیدستان و فقیران همزیستی و آمد و شد داشته باشد و مالی را که از راه حلال و بدون معصیت به دست آورده، در راه حق هزینه کند.»

امام رضاع (ع) نیز می‌فرماید: «مَنْ جَلَسَ مَجْلِسًا طَيِّبًا فِيهِ أَمْرُنَا، لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ.»
 «کسی که در جلسه‌ای شرکت کند و در آن جلسه آفقه و حلال و حرام و احکام ما را با بحث و گفت و گو بیبا دارد، روزی که دل‌ها می‌میرند، قلب او نخواهد مرد.»

پیشوای ششم امام صادق (ع) به داوود بن سرحان فرمود: «يَا دَاوُدُ أَبْلَغُ مَوَالِيَّ مَنِّي السَّلَامَ وَ أُنَى أَقْوَلِ رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا اجْتَمَعَ مَعَ آخَرَ قَدَّاكَرٍ [قَدَّاكَرًا] أَمْرُنَا فَإِنَّ قَالِقَهُمَا مَلِكٌ يَسْتَفْتِي لَهْمَا وَ

وعده و آزادی

امام حسین علیه السلام فرمودند:
المَسْئُولُ حُرٌّ حَتَّى يَعِدَ، وَ مُسْتَرْقٍ
المَسْئُولُ حَتَّى يَنْجَزَ؛
انسان تا وعده نداده، آزاد است. اما
وقتی وعده می دهد زیر بار مسؤلیت
می رود، و تا به وعده اش عمل نکند رها
نخواهد شد.
(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۱۳)

فلسفه و اهداف حج

محمود مهدی پور

تمامی احکام و دستورات الهی دارای مصالح و اهداف و نتایج قطعی و ارزشمند است بر مبنای تفکر شیعی هر حکمی، حکمت و علتی دارد و هر قانون الهی، مصالح و منافی را دنبال می کند.
بر اساس آنچه از روایات و تجارب محسوس و عینی استفاده می شود، در این میان حج نیز اهداف عرفانی، عبادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراوانی دارد که به هر یک از این اهداف، در آیات و روایات اشاره شده است.

حج عامل تقویت دین

۱- قال علی علیه السلام: فرض الله الحج تقوية للدين. ۱
در خطبه حضرت فاطمه علیها السلام نقش حج، بآ جمله «وَأَلْحَجَّ تَشْيِيداً لِلدِّينِ» آمده است.

تقویت دین ابعاد گوناگونی دارد که در اینجا به چگونگی نقش حج در تقویت دین اشاره می شود: حج، یاد خدا است و ارتباط قلبی انسان با خدا یکی از عالیترین روش های تقویت دین است.

۲- حج، پیوند روحی بین دینداران و بنیانگذاران دین ایجاد می کند و مسلمانان با انجام مراسم حج با آثار حضرت ابراهیم خلیل و حضرت محمد(ص) و دیگر انبیاء و اولیای الهی آشنا می شوند.

۳- حج، عامل تقویت ارتباط دینداران و در نتیجه اقتدار بیشتر در برابر دنیای کفر و شرک است.

۴- حج، امکان همفکری و مشاوره مسلمانان برای حل مشکلات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دنیای اسلام را فراهم می سازد.

۵- حج، نمایش عظمت، قدرت و جمعیت مسلمانان در برابر کفار و مشرکین است.

۶- حج، عامل تفقه بیشتر در دین و آشنایی با عقاید اسلامی، احکام الهی و تاریخ و سیره معصومین علیهم السلام و تکرار و تلاوت آیات قرآن و دل سپردن به قرآن در سرزمین وحی است و می توان گفت هر حاجی مسلمان یک اردوی بازآموزی دینی را طی می کند.

۷- حج، پاسداری از هویت تاریخی مسلمانان و یادآورنده خاطرات تاریخ اسلام و قهرمانان مکتب انبیا و حج گزاران بزرگ تاریخ، مثل حضرت ابراهیم، حضرت اسماعیل، هاجر، پیامبر بزرگوار اسلام، امام علی علیهم السلام و دیگر بزرگان تاریخ ادیان ابراهیمی است.

۸- حج، تمرین عملی بندگی و اطاعت از خداست.
در روایات به تمامی موارد یاد شده تصریح گردیده است.

حج و برپایی علم اسلام

امام صادق علیه السلام فرمود: لَا يَزَالُ الدِّينُ قَائِمًا مَا قَامَتِ الْكُفْبَةُ. ۲
تا کعبه برپاست، دین برپاست.

حج یادآور ایام الله

حضرت علی (ع) به قثم بن عباس فرماید: مکه نوشت:
فَاقِمِ لِلنَّاسِ الْحَجَّ، وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ. ۳

برای مردم حج را به یاد دار و ایام الله را به آنها یادآوری کن.

حج و یادگار نبوی

امام رضا (ع) فرمودند:
وَلِتَعْرِفَ آثَارَ رَسُولِ اللَّهِ (ص) وَتَعْرِفَ أَخْبَارَهُ وَتَذَكَّرَ وَلَا يُنْسَى. ۴
حج واجب شده است تا آثار پیامبر خدا (ص) شناخته شود و اخبار آن حضرت مطرح گردد و فراموش نشود.

ارتباط فرهنگی مسلمانان در حج

امام رضا علیه السلام فرمود:

فَيَجْعَلُ فِيهِ الْإِجْتِمَاعَ مِنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لِيَتَعَارَفُوا. ۵
خانه اش را نقطه گرد همایی از شرق و غرب جهان قرار داد تا مسلمین همدیگر را بشناسند.

ارتباطات اقتصادی مسلمین در حج

حضرت رضا علیه السلام فرمود: و حج را واجب فرمود تا مردم در پرتو آن از داد و ستدها سود برند و کرایه دهندگان و شترداران (عاملان حمل و نقل) از این آمد و شد بهره مند شوند.

تمرین خودسازی و پاکی از گناهان در سایه حج

امام هشتم علیه السلام فرمود: و حج خانه الهی عامل پاکی از گناهان و بازداشتن نفس از خواسته ها و لذت هاست. ۷

توسعه بینش در سایه حج

حج عامل بریدن از علایق و وابستگی های خانوادگی، شخصی و منطقه است و انسان وقتی از یک روند معمول و محیط عادی جدا می شود، زمینه رشد و گسترش فکر و فراگیر شدن علایق و عواطف او فراهم می گردد و همه فواید هجرت در این سفر زیارتی بدست می آید.

گسترش انس و الفت انسان ها

در سایه عبادت بزرگ حج، بیم و ابهام ناشی از تفاوت رنگ، ملیت، مناطق جغرافیایی، زبان و غیره رنگ می بازد و انسان ها احساس می کنند با پذیرش خدای یکتا و پیامبر واحد و قوانین الهی، می توان بدون بدبینی و ترس با انسان ها برادر شد.

حج، بستر اقتدار امت اسلامی

در پرتو مراسم عبادی حج که توسط مسلمانان جهان برگزار می شود، مانور قدرت امت اسلامی شکل می گیرد و مسلمانان می توانند نیروها و امکانات دنیای اسلام را بهتر بشناسند و فریاد اعتراض و براهت خویش را نسبت به نظام شرک و رفتار مشرکان اعلام کنند.

پی نوشت ها

۱- نهج البلاغه، فیض الاسلام، ک ۲۴۴.

۲- المحجة البیضاء، ج ۲ ص ۱۵۲.

۳- نهج البلاغه، فیض، نامه ۶۷.

۴- میزان الحکمه، ج ۲ ص ۲۶۶.

۵- همان.

۶- همان.

۷- میزان الحکمه، ج ۲ ص ۲۶۴.

از پیامبر پس از پیامبر

حسین سیدی

اشاره: گفتار و رفتار پیامبر خاتم (ص) برای همه مسلمانان در همه زمینه ها الگو و سرمشق است قرآن کریم خطاب به مسلمانان می فرماید: لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ. از این رو بر همه پیروان آن حضرت فرض است که سیره نظری و عملی آن حضرت را مطالعه کنند و آن را معیار و ملاک عمل خویش قرار دهند.

نماز گزاری

در مسافرت، نمازهای مستحبی را سوار بر مرکب می خواند و چون وقت نماز واجب می رسید پیاده می شد و رو به قبله نماز می گزارد.

راوی می گوید: به حضور پیامبر رفتیم آن حضرت در حال نماز بود، و آوای گریستن او، همچون آوای جوشیدن دیگ بود.

دو برابر نمازهای واجب، نماز مستحبی می خواند.

رکوع ها و سجده ها را طولانی می کرد. در نماز: بِسْمِ اللَّهِ... را بلند تلاوت می فرمود. با اشتیاق تمام، انتظار وقت نماز را می کشید.

گاهی با یک وضو چند نماز می خواند. نماز خواندن بانوان بدون آرایش و زیور را خوش نمی داشت.

اگر مشغول نماز بود و کسی کنارش می نشست، نمازش را سریع به پایان می برد و رو به آن شخص می کرد و می پرسید: کاری داری؟ و چون خواسته آن فرد را برمی آورد، دوباره به نماز خواندن مشغول می شد.

مردی نزدش آمد و گفت: ای فرستاده خدا! به خطر این که فلانی نماز جماعت را خیلی طول می دهد، توفیق نماز جماعت را از دست می دهم.

راوی - که ابومسعود انصاری است - می گوید: هیچ روزی پیامبر را به سان آن روز ندیدم که با خشم موعظه کند.

حضرت فرمود: ای مردم! شما دیگران را از خود طرد می کنید. کسی که برای مردم نماز می خواند، باید نمازش را سبک گیرد و کوتاه کند، چرا که میان آنان بیمار، ضعیف و نیازمند هم وجود دارد.

خیمه کشیدن در نماز را خوش نمی داشت. نماز جماعتش کوتاه ترین و نماز فرادایش طولانی ترین نماز بود.

وقتی که چیزی او را غمگین می کرد، به نماز و روزه پناه می برد.

خداشناسی و ترس

امام صادق علیه السلام
فرمودند:
مَنْ عَرَفَ اللَّهَ خَافَ اللَّهَ وَ مَنْ
خَافَ اللَّهَ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنِ الدُّنْيَا؛
هر که خدا را بشناسد ترس او
در دلش می افتد و هر که از خدا
ترسان باشد نفسش
از دنیا باز می ماند.
(جهاد النفس، ص ۸۳)

نکته‌هایی در باره حج در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

حج و حاکمیت اسلام

حج، فریضه‌ی امت، فریضه‌ی وحدت، فریضه‌ی اقتدار مسلمین، فریضه‌ی اصلاح فرد و جمع و در یک کلمه: فریضه‌ی دنیا و آخرت است. آنان که نمی‌خواهند مضمون سیاسی حج را بپذیرند، در واقع اسلام را دور از سیاست، و دین را از سیاست جدا می‌خواهند، شعار جدایی دین از سیاست، همان چیزی است که دشمنان حاکمیت اسلام بر جوامع اسلامی، دهها سال است آن را مطرح کرده‌اند و امروز که حکومتی بر اساس دین مقدس اسلام در ایران پدید آمده و شوق روز افزون به تشکیل حکومت اسلامی همه‌ی جهان اسلام را فرا گرفته است، آن شعار را سراسیمه‌تر و خشن‌تر از همیشه مطرح می‌کنند، و هر جا مقدمات تحقق این هدف فراهم شده باشد، اگر بتوانند با خشونت و جدیتی تمام بر ضد آن وارد میدان می‌شوند. حاکمیت اسلام، متضمن مقابله با دخالت مستکبران در کشورهای اسلامی و نیز مستلزم کوتاه شدن دست وابستگان به این قدرتها و بندگان شیطان نفس و شیطان استکبار، از اداره‌ی این کشورهاست. پس طبیعی است که استکبار و وابستگانش و شیطانها و پیروانشان، از آن ناراضی و خشمگین باشند. و به همان اندازه باید مؤمنان به خدا و روز جزا و معتقدان راستین اسلام از آن استقبال و در راه آن مجاهدت کنند. اینک که از همه جای جهان، سعادت‌مندان توفیق آن یافته‌اند که ایام معلومات و حج خانگی خدا را درک کنند این جانب با ابتهال و تضرع از خداوند متعال می‌خواهم که حج آنان را مقبول و مأجور و آنان و همه‌ی امت اسلامی را از منافع آن بر خوردار فرماید.

پیام به کنگره عظیم حج ۱۳۷۳/۲/۲۵

نماز قضا

فتاوی‌ای رهبر معظم انقلاب

س. من تا سن هفده سالگی با مسأله احتلام و غسل و مانند آن آشنا نبودم و از کسی هم درباره آنها چیزی نشنیده بودم و خودم هم معنای جنابت و وجوب غسل را نمی‌فهمیدم، لذا نماز و روزه‌ام تا این سن اشکال دارد، امیدوارم وظیفه مرا بیان فرمایید.

ج: همه نمازهایی را که در حال جنابت خوانده‌اید، باید قضا کنید، ولی روزه‌ای را که در حال جنابت بدون علم به اصل جنابت گرفته‌اید، صحیح و مجزی است و قضا ندارد.

س. متأسفانه من در گذشته بر اثر نادانی و ضعف اراده مبتلا به عمل شنیع استمناء بودم، لذا گاهی نماز نمی‌خواندم که مدت دقیق آن را به یاد ندارم. نماز نخواندن من به صورت مستمر نبوده، بلکه مربوط به زمانی است که جنب بودم و غسل نکرده‌ام که گمان می‌کنم حدود شش ماه باشد. تصمیم گرفته‌ام نمازهایم در این مدت را قضا کنم، آیا قضای آنها واجب است یا خیر؟

ج: هر مقدار از نمازهای روزانه‌ای را که می‌دانید انجام نداده‌اید و یا در حال جنابت خوانده‌اید، قضای آن بر شما واجب است.

س. کسی که قصد دارد نماز قضای یک سال را بخواند، چگونه باید آن را انجام دهد؟

ج: می‌تواند با یکی از نمازها شروع کند و به ترتیبی که نمازهای پنجگانه بومیه را می‌خواند، آن را ادامه دهد.

س. شخصی مدت زیادی نماز قضا بر عهده دارد، آیا می‌تواند آنها را به ترتیب زیر بجا آورد؟

۱- مثلاً بیست بار نماز صبح بخواند.

۲- هر یک از نماز ظهر و عصر را بیست بار بخواند.

۳- هر یک از نماز مغرب و عشاء را بیست بار بخواند و تا یک سال به همین صورت ادامه دهد.

ج: قضای نمازها به ترتیب مذکور اشکال ندارد.

س. در دوران جوانی نمازهای ظهر و عصر من بیشتر از نمازهای مغرب و عشاء صبح قضا شده‌اند که پشت سر هم بودن و تعداد و ترتیب آنها را نمی‌دانم. آیا در این مورد باید نماز دوره‌ای خوانده شود؟ نماز دوره‌ای چیست؟ امیدوارم توضیح فرمایید.

ج: در نماز قضا مراعات ترتیب - غیر از ظهر و عصر و مغرب و عشاء از یک روز - واجب نیست و خواندن مقداری که یقین به قضا شدن آن دارد کافی است و دوره کردن به معنای تکرار نماز برای احراز ترتیب بر شما واجب نیست.

س. گاهی پس از ازدواج مایعی از من خارج می‌شد که اعتقاد به نجس بودن آن داشتم.

لذا به نیت غسل جنابت غسل کرده و نماز را بدون وضو می‌خواندم. در رساله‌های عملیه این مایع، مذی نامیده شده است. اکنون نمی‌دانم نمازهایی را که بدون وضو و بی آنکه جنب باشم با غسل جنابت خوانده‌ام، چه حکمی دارد؟

ج: قضای همه نمازهایی که بعد از خروج آن مایع، بدون وضو و با غسل جنابت خوانده‌اید، واجب است.

س. کافری پس از مدتی اسلام آورده است، آیا قضای نماز و روزه‌هایی که انجام نداده، واجب است؟

ج: واجب نیست.

س. بعضی از افراد بر اثر تبلیغات گمراه کننده کمونیستها چندین سال نماز و واجبات خود را ترک کرده‌اند، ولی بعد از پیام تاریخی امام راحل به سران شوروی سابق بی به اشتباه خود بر دند و به سوی خداوند توبه نموده‌اند، آنها در حال حاضر قادر به قضای همه آن نمازها و روزه‌ها نیستند، وظیفه آنها چیست؟

ج: بر آنان واجب است که نمازها و روزه‌های فوت شده را به هر مقدار که قدرت دارند، قضا و هر مقداری که قادر نیستند وصیت نمایند.

س. شخصی فوت کرده و قضای روزه ماه مبارک رمضان و نماز بر عهده اوست و فرزند ذکوری هم ندارد. مقداری مال به جا گذاشته که برای قضای یکی از نماز و روزه کفایت می‌کند. در این صورت قضای نماز مقدم است یا روزه؟

ج: ترجیحی بین نماز و روزه نیست و بر ورثه واجب نیست که ما ترک وی را صرف قضای نماز و روزه او نمایند، مگر آنکه در این باره وصیت کرده باشد، که در این صورت باید به وصیت او در اجیر گرفتن از ثلث ترک بر برای قضای نماز و روزه‌اش به هر مقدار که کفایت می‌کند، عمل کنند.

س. من در اکثر اوقات نماز خود را خوانده و در صورت فوت شدن نماز، آن را قضا کرده‌ام، این نمازهای فوت شده هم مواردی بوده که یا من خواب مانده‌ام و یا بدن و لباسم نجس بوده و در تطهیر آنها کوتاهی کرده‌ام. مقدار نمازهای قضا شده بومیه، آیات و قصر را که بر عهده من است، چگونه محاسبه نمایم؟

ج: قضای نمازهایی که یقین به فوت شدن آنها دارید، کافی است، و از این مقدار هر کدام را که یقین دارید نماز قصر یا آیات بوده، باید بر وفق یقین خود آنها را بجا آورید، و بقیه را به عنوان قضای نمازهای بومیه بخوانید و چیزی بیشتر از این مقدار بر شما واجب نیست.

س. شخصی که نمی‌داند نماز قضا بر ذمه‌اش هست یا خیر، اگر نماز مستحبی یا نافله بخواند، بر فرض که نماز قضا داشته باشد، آیا به عنوان نماز قضای او محسوب می‌شود؟

ج: نوافل و نمازهای مستحب به جای نماز قضا محسوب نمی‌شوند، و اگر نماز قضا بر عهده او باشد، واجب است که آن را به نیت نماز قضا بخواند.

س. شخصی بر اثر جهل به حکم شرعی، مدتی ترتیب را در غسل رعایت نکرده است، نماز و روزه او چه حکمی دارد؟

ج: اگر غسل را به نحوی انجام داده که شرعاً باطل است، قضای نمازهایی که در این حالت با حدت اکبر خوانده، واجب است. ولی روزه‌اش، اگر در آن هنگام اعتقاد به صحت غسل خود داشته، محکوم به صحت است.

رغبت و زهد

امام صادق علیه السلام فرمودند:
 الرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تُورِثُ الْعَمَّ
 وَالْحَزْنَ وَالزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا رَاحَةُ
 الْقَلْبِ وَالْبِدْنَ؛
 رغبت و تمایل به دنیا مایه غم و
 اندوه و زهد و بی میلی به دنیا
 سبب راحتی قلب و بدن است.
 (تحف العقول، ص ۳۵۸)

دستورات ساده برای حفظ سلامتی در حج از دیدگاه طب سنتی ایرانی

دکتر سید علی مظفر پور / هدی شیرافکن

بخش
 سوم

تدابیر غذا در سفر
 غذای مسافر در سفر باید تا حد امکان از نوع غذایی که در وطن به آن عادت دارد، باشد.

غذاهایی که غذائیت آنها غالب باشد (مانند گوشت مناسب و تخم مرغ نیمبرشت و نان گندم پاکیزه)، مصرف گردد. اگر حرکت و خستگی در سفر زیاد است، دفعات تناول غذا را بیشتر از وطن قرار دهد. در بعضی از کتب، توصیه شده است که اگر به سبب حرکت زیاد، تحلیل و ضعف بدن زیاد باشد، یک و نیم تا دو برابر میزان غذای عادت در وطن، مصرف شود. وقت غذا خوردن را در زمانی قرار دهد که قبل و بعد از آن راحت و سکون داشته باشد.

در حالت پری معده، غذا نخورد.

تدابیر آب در سفر

آبی مصرف کند که از نظر طعم و منشأ با آب محل سکونت او نزدیکی داشته باشد.

اگر آب، مناسب نباشد، خوردن پیاز، سیر، سرکه و کاهو، باعث رفع مضرت آبهای ناگوار می شود.

اگر مسافر قدری از خاک پاک بلد خود را داشته باشد و با آبهای ناگوار محل سفر برهم زده و پس از ته نشینی کامل خاک، از آن آب بخورد، ضرر آن کمتر می شود.

رفع ضرر آبهایی که مقداری شوری دارند، با سرکه یا سکنجبین، رفع ضرر آبهایی که مقداری تلخی دارند، با شکر و آبی که کدر است، با جوشاندن و مخالطه با خاک اصلاح می شوند.

بعد از مدتی تشنگی مفرط، پس از رسیدن به آب، دفعات تا حد سیراب شدن نیشامد، بلکه اول مزه مزه کند. دست و پایش را در آب بشوید و بعد از اینکه حرارت بدنش کمتر شد، کم کم نیشامد تا آنکه عطش به تدریج برطرف شود.

تدابیر کسی که نتوانست یا نخواست که آب زیادی بخورد (مثلاً ترس از زیادی ادرار و...)

باید که غذاهایی که تشنگی ایجاد می کند (چیزهای شور و تند و شیرین) نخورد، بلکه بیشتر غذاهای تفه (بدون مزه خاص) بخورد.

هر غذایی که می خورد، کمتر از اشتها بخورد. مقداری سرکه با آب مخلوط کند و بنیشامد.

از هر چه باعث عطش می شود، احتراز کند (مثل حرکت به سرعت، سخن بسیار گفتن - خصوصاً به آواز بلند - غذاهای با طبع گرم خوردن)

آنچه رفع تشنگی کند

در آب سرد بشوید.

خوردن شربت خاکشیر با آب سرد و شکر سرخ، مناسب است.

اگر میسر شد، از میوه ها و ترشی ها و شربت ها مثل شربت ریواس و شربت زرشک بخورد. اگر یافت نشد، سر و سینه را با روغن بنفشه بادام و یاروغن تخم کدو (که طبعش سرد است) چرب کند.

قبل از رفتن به داخل گرما، در منزل، اگر قدری آرد جو بوداده همراه با قند یا نبات، با آب سرد بنیشامد، مناسب است. بزرقطونا (اسفرزه) همراه با آب سرد یا شیر (یا ماءالشعیر طبی)، نیز مناسب است.

پس از بازگشت به منزل، خوردن میوه های بارده (طبع سرد) و غذاهای ترش یا دوغ میل کند.

تدابیر سرما:

مطالب مربوط به این بحث، بسیار مفصل بوده و علاوه بر تدابیر کلی بدن، در مورد تدابیر حفظ تک تک اعضای بدن (چشم، دست و پا، سر و...) بحث شده است. اما از آنجا که در سفر حج کمتر پیش می آید، به ذکر چند مورد کلی بسنده می کنیم:

قبل از خروج از منزل، غذاهای حاره (طبع گرم) به قدر اشتها بخورد و بعد از آنکه حرارت غذا در بدن منتشر شد، به بیرون برود.

اگر قبل از حرکت غذایی که گردو و پیاز داشته باشد و یا شیر و روغن داشته باشد، بخورد، رفع ضرر سرما می کند.

شربتی از عسل با مقداری فلفل، دفع ضرر سرما می کند. در سرما، بینی و دهان خود را بسته دارد.

بعد از برگشتن به منزل، دفعات نزدیک حرارت نرود. حتی المقدور در هنگام شدت باران، حرکت نکند. و اگر لباس در اثر باران تر شود، به سرعت خشک کند و یا تعویض نماید.

۱- دوغ ترش ۲- شیر خمر خرفه که در دوغ خیسانده باشند ۳- شیر تخم خرفه را با اندکی سرکه در دهان داشتن ۴- آلو بخارا ۵- تمر هندی ۶- قراقروت ۷- اناردان ۸- در دهان نگه داشتن بلور یا صدف خالص یا نقره خالص و لبها را بر هم گذاشتن که هوای خارج داخل دهان نشود نیز دافع تشنگی است.

تدابیر گرما

اگر در مسافرت، فردی در معرض گرمای هوا بود، باید تدابیر زیر را انجام دهد:

تا حد امکان سعی کند که در زمان حرارت آفتاب حرکت نکند.

اگر در هنگام جایجایی و حرکت، مجبور شد که در زیر آفتاب حرکت کند، تمام بدن، به خصوص سر را بپوشاند.

در پری معده، در گرما نرود. در گرسنگی، در گرما نرود و غذای کم و میزد (با طبع سرد) بخورد، خصوصاً اگر لاغر باشد و یا مزاجش گرم باشد.

در راه و منزل، اگر ممکن است سر و بدن و دست و پایش را

رفع ضرر آبهایی که مقداری شوری دارند

با سرکه یا سکنجبین، رفع ضرر

آبهایی که مقداری تلخی دارند، با شکر و آبی

که کدر است، با جوشاندن و مخالطه

با خاک اصلاح می شوند

صراط

امت اسلامی، از هر نژاد و ملتی، باید ابراهیمی شود تا به خیل امت محمد(ص) پیوند بخورد و یکی گردد و بدواحد شود، حج؛ تنظیم و تمرین و تشکیل این زندگی توحیدی است.

صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۲۲۹

تقویم و اوقات شرعی روز

۲۱ ذی‌الحجه ۱۴۳۵	۲۳ مهر ۱۳۹۳
۱۵ اکتبر ۲۰۱۴	چهارشنبه
۴:۵۹	اذان صبح
۶:۱۴	طلوع آفتاب
۱۲:۰۹	اذان ظهر
۱۵:۳۱	اذان عصر
۱۸:۰۳	اذان مغرب
۱۹:۳۳	اذان عشاء

میزان

حج، فریضه‌ی امت، فریضه‌ی وحدت، فریضه‌ی اقتدار مسلمین، فریضه‌ی اصلاح فرد و جمع و در یک کلمه: فریضه‌ی دنیا و آخرت است. پیام به کنگره عظیم حج ۱۳۷۳/۲/۲۵

پاسخگویی به مسائل شرعی (استفتائات): ۰۵۰۸۰۱۲۲۷۸ - ۰۵۰۷۹۶۵۹۱۲ - ۰۵۳۰۷۷۲۷۸۵ - ۰۵۳۰۷۷۱۸۴۸ - ۰۵۳۰۷۷۱۲۲۷

همه چیز درباره یک قبرستان تاریخی در مکه مکرّمه

علیه و آله هنگام مراجعت از مدینه و ورود به مکه، از همین منطقه وارد شهر شده و در همان مکان سکونت داشتند. محمد بن جبیر بن مطعم از پدر بزرگش نقل می‌کند که: «پیامبر صلی الله علیه و آله در فتح مکه در حجّون داخل خیمه‌ای زندگی می‌کرد و برای هر نماز به مسجد می‌آمد». ازرقی نیز می‌نویسد: «پیامبر صلی الله علیه و آله پس از هجرت به مدینه، در سفر به مکه به خانه‌های مکه پای نگذاشت و هر گاه طواف ایشان تمام می‌شد به منطقه بالای مکه - در حجّون - می‌رفت و در خیمه‌هایی که برای آن حضرت سرپا کرده بودند اقامت داشت و از همان جا به مسجد الحرام می‌آمد و برمی‌گشت».

موقعیت

این قبرستان در شمال شرقی مسجد الحرام و در دو راهی خیابان مسجد الحرام - الخجّون بر دامنه کوه حجّون قرار دارد. گرداگرد این قبرستان دیواری کشیده‌اند که تا دامنه کوه امتداد می‌یابد. قبرستان از دو ناحیه مجزا تشکیل شده است. قبور آبا و اجداد پیامبر صلی الله علیه و آله و بنی هاشم در شمال قبرستان و در درّه و دامنه کوه واقع است. سمت جنوبی این قبور به وسیله دیوار نرده‌های آهنی از بقیه قبرستان جدا شده است. قبور اجداد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله تا قبل از حکومت آل سعود، همه دارای گنبد و بارگاه بوده که سفرنامه نویسان و سیاحان به آن اشاره کرده‌اند. قبرستان امروزه تا آن سوی شارع حجّون نیز امتداد یافته است و مردگان در آن دفن می‌شوند.

این قبرستان رفته در ادامه می‌نویسد: نگهبان قبرستان ما را کمی دور تر از قبرها نگهداشت و با اشاره دست، صاحبان آنها را معرفی می‌کرد و می‌گفت: این قبر عبدالله بن زبیر است، این قبر اسماء دختر ابابکر است... در طرف کوه و شمال قبرستان دیوار بلندی وجود داشت که به دلیل بلندی آن، قبور مشخص نبود، حمیدی به من گفت: این دیوار را کشیده‌اند تا قبر مادر مؤمنان خدیجه علیها سلام و قبور بنی هاشم و اجداد رسول خدا صلی الله علیه و آله از دیدگان مخفی بماند و حاجیان و زائران برای تبرک جویی به آنها نزدیک نشوند.

نگهبان قبرستان گفت: روی قبر خدیجه علیها سلام گنبدی بلند و زیبا بود که طبق عقیده مورّخان در سال ۹۵۰ هجری و در دوره حکومت داوود پاشا بوسیله «محمد بن سلمیان چر کسی» رئیس دفتر وی بنا گردید. قبور عبدالمطلب، عبدمناف اجداد رسول خدا صلی الله علیه و آله و نیز ابوطالب عموی آن حضرت نیز گنبدهایی داشته که همه را تخریب کرده‌اند.

«پاشا» هنگام ورود به مکه در قبرستان معلا، قبه‌های قبور حضرت خدیجه علیها السلام عبدمناف، عبدالمطلب، هاشم، و ابی طالب را دیده و تصاویر آن را در پایان کتاب خود به چاپ رسانده است.

منطقه حجّون علاوه بر اهمیتی که بخاطر مدفون شدگان در این گورستان دارد، از قداست خاصی نیز نزد مسلمانان - خصوصاً اهل سنت - برخوردار است؛ زیرا پیامبر صلی الله

گورستان تاریخی مکه، به نام های مختلف؛ چون «ابوطالب»، «قریش»، «حجّون»، «بنی هاشم» و «جَنَّةُ الْمُعَلَى» یا «جَنَّةُ الْمُعَلَاءِ» مشهور است. به گفته فاکهی، در مکه شعبی نیست که دقیقاً روبه روی کعبه قرار گرفته باشد، جز همین شعب. مردم شهر در دوران جاهلی و ظهور اسلام مردگان خود را در «دره‌ای دُبّ» که بخشی از حجّون است، دفن می‌کردند، بعد از آن، منطقه گورستان وسیع تر شد.

این قبرستان به دلیل در آغوش گرفتن بسیاری از چهره‌های برجسته و ممتاز از اجداد و اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله و علما و تابعین، پس از قبرستان بقیع، قبرستانی مورد توجه و اعتنای مسلمانان بوده و از زبارتگاه‌های عمومی زائران خانه خدا به شمار می‌آید. شاید علت آن که این قبرستان تاکنون باقی مانده، قداستی است که مردم مکه برای قبور قدیمی آن قائلند.

قبرستان حجّون تا قبل از سلطه وهابی‌ها مورد توجه خاص مکّیان و زائران بیت الله الحرام بوده، و مردم برای زیارت قبور به آنجا می‌آمدند. محمد حسین هیکل در این زمینه می‌نویسد: «قبور قبرستان معلا، هم اینک صاف و با زمین برابر است لیکن پیش از این چنین نبوده است. بر بالای قبور آثاری وجود دارد که بر روی آن با خط کوفی، و یا خط ثلث زیبا، آیات قرآن و در برخی موارد اسامی صاحبان قبور نوشته شده است. وی که به همراه دوستش شیخ عبدالحمید به زیارت

بخش اول

مژه‌تاه از حج

هیچ بیماری واگیرداری در میان حجاج وجود ندارد

بهداشتی در فرودگاه بین المللی جده تاکید کرد: هیچ بیماری‌های واگیردار در میان حجاج خارج شده از عربستان وجود نداشته است. وی خاطر نشان کرد: در مراکز بهداشتی هنگام خروج حجاج بیت الله الحرام هیچ نوعی از بیماری‌های واگیردار مشاهده نشده است و در صورت بروز مورد مشکوک تدابیر لازم اتخاذ خواهد شد. وی گفت: سه مرز بهداشتی در فرودگاه جده، به ۱۲ هزار و ۵۷۵ حاجی نیازمند به نظارت خدمت رسانی کرده است. این مقام سعودی خاطر نشان کرد: بیشتر این افراد از خستگی شدید به ویژه حجاج مسن و التهابات در دستگاه تنفسی و افزایش قند خون و فشار خون و برخی مشکلات دیگر در نتیجه تاخیر در مصرف کردن داروهای خود رنج می‌بردند. وی از بستری شدن ۳۷۵ حاجی و انتقال ۷۰ نفر به بیمارستان‌ها خبر داد و تاکید کرد: تمام مراکز بهداشتی برای ارائه خدمات بهداشتی به حجاجی که خارج می‌شوند، آماده‌اند و تمام داروها و پزشکان متخصص در پزشکی اورژانس و زنان و زایمان تامین شده است.

پل هوایی برای بازگشت حجاج به کشورهاشان

رسانه‌های سعودی از برقراری پل هوایی برای بازگشت حجاج کشورهای مختلف که از ۱۶۳ ملیت هستند، با پایان یافتن مناسک حج تمتع خبر دادند که از هفته گذشته آغاز شده است. پل هوایی برای پروازهای بازگشت حجاج به کشورهاشان بر اساس دستورالعمل هواپیمایی سعودی آغاز شده است که این دستورالعمل به تمام شرکتهای هواپیمایی مامور انتقال ضیوف الرحمن در موسم حج امسال ابلاغ شده است تا اجرا کنند. بر اساس این گزارش، عملیات انتقال حجاج به کشورهاشان در ۱۵ محرم الحرام آینده پایان می‌یابد. هواپیمایی سعودی بر ضرورت پایبندی به زمانهای خروج و عدم باقی ماندن در فرودگاه ملک عبدالعزیز جده با فرودگاه مدینه منوره به مدت بیش از سه ساعت در مرحله بازگشت پس از ادای فریضه حج تاکید کرده است. هواپیمایی سعودی اعلام کرده است در صورت عدم انجام سه پرواز متوالی یا نبود هواپیما یا تاخیر غیر معقول پرواز در مرحله بازگشت، این نهاد هواپیمای جایگزین را برای انتقال حجاج تامین خواهد کرد.